

מלה לך וכלב

כה של שקרים מוסכמים ומקודשים החיים גם בלבו שלו. הוא יצטרך לשנות כמה ממושגי היסוד שלו, וזה עלול להיות תהליך מכאיב מאד. וזהו, בעצם, שעת המבחן האמיתית של האדם שיצא ללחום בשחיתות.

★ ★ ★

משטר החלוקה אינו תופעה חדשה בארץ ישראל. להיפך, עצם המושג לקוח ממשטר מסויים שהיה קיים בארץ כבר זמן רב לפני היווצר הישוב הציוני.

היה זה משטר הכוללים הדתיים בירושלים ובצפת. כוללים אלה היו מורכבים מיהודים טובים, שעסקו בתורה והיו בטוחים שתפקיד היהדות העולמית הוא לקיים ולפרנס אותם. לצורך זה שלחו שליחים לכל הקהילות, תלו קופסות לאוסף כספים בכל בתי הכנסת. הכספים שנגבו בחוץ לארץ חולקו ביניהם לפי מפתח מסויים. זאת היתה החלוקה.

הכוללים היו מדינה יהודית בי זעיר אנפין. הם לא היו מעורבים בנות הארץ או בכלכלתה. הם היו גטאות מנותקים מרצון, קרובים הרבה יותר למינסק ולפולנסק מן אשר ליפו ולחיפה.

אין זה מקרה שקיים דמיון כה רב בין הכוללים לבין המשטר הקיים בישראל. כי משטר זה השתדל להפוך את ישראל כולה לכולל אחד גדול. המהות לא השתנתה, אלא אך הממדים.

תחת כמה כוללים בירושלים וכי צפת הפכה המדינה כולה לגטו המנותק מן הנוף הסובב אותה ומכלכלת המרחב. משטר המשק שזה בנוי על כספי היהודים בערי לב — כספי היהודים החיים (כי אמצעות המגביות) וכספי היהודים המתים (הודות לשילומים).

מציאות מדינית ורוחנית זו היא היסוד למשטר החלוקה הקיים. אם יקום מחר בי אורח פלא השלום במרחב, יהיה זה יום חג היסטורי למדינה ולאומה. אולם לצמרת הי קיימת במדינה יהיה זה יום אבל.

כי צמרת זו לא תוכל להתקיים אף יום אחד במציאות החדשה. ברגע שהלכדה הישראלית תשי תלב בכלכלת המרחב, יתמוטטו כל החברות המונופוליסטיות של חמם, גות, כל מערכת המגביות וההענקות בצורתה הקיימת. כר חות חדשים, רעננים ומתקדמים, יקומו במדינה.

לכן אין המשטר הקיים עושה כל ניסיון לפרוץ את חומות הגטו המנתקות כיום את המדינה מגוף המרחב. להיפך, הוא מר גיש את עצמו בנוח בתוך החומות. ואם נפתח במקרה השער, וישראל באה במגע עם חלק מן המרחב — כמו שקרה ברצועת עזה — הוא ממחר לחזור משם בניסוג בהלה.

★ ★ ★

רקודם הגיבור ניקה את אורחת אוגיאס ביום אחד. הוא ביצע את ה מלאכה הנוראה, אחד מתריסר המבטנים ש הטולו עליו, עלידי כך שהטה שני גהרות מאפיקיהם והעבירם דרך האורחה.

אורות השחיתות בישראל לא תסוחר עלידי עבודתיה, יהיו אנשייהטיהור הרוצים ונעזים ככל שיהיו. הזוהמה תסולק רק אם ייחפרו אפיקים חדשים לנחורות הביקורת. המדינית הצלולה.

גונב מן האזרח את הכסף המגיע לו ולמדינתו, ומעבירו לירי מעי רכת ארגונים, חברות ומנגנונים מונופוליסטיים השולטים בתנועה הציונית ובמדינה, להנאתם הפרטית.

במשטר של שחיתות קולקטיבית, אי אפשר למנוע שחיתות פרטית. האדם הגונב כספים אינו אלא מפלגה-שליאישאחה, הי

מלחמה בשחיתות

עושה בממדים קטנים את אשר עושות מפ גות גדולות בממדים גדולים. מועלי הכסף, מוכרי הקשרים האישיים, סוגרי התיקים, גובי המיסים הבלתי-חוקיים לקרנות פרטיות — כל אלה אינם אלא מהדורות-כיס קטנות של המנגנונים הגדולים.

★ ★ ★

זומני כי בחודשים האחרונים הגיעו רוב הלוחמים בשחיתות, על חוגיהם השונים, לשלב בו הם מסכימים שניתוח זה הוא נכון. אפילו אותם שביקשו לעצום את עיניהם, הובלו על-ידי המציאות בעל כורחם, צעד אחרי צעד, להכרה זו. מי שביקש להסתכל רק בעצים, נאלץ לראות את כל היער.

השאלה היא רק: האם תמונה זו שלמה? האם היא מראה באמת את שרשי העץ, או רק את חלקיו הכולטים לעין? האם זוהי הרי אגניזה של המחלה עצמה, או רק של הסימפטומים החיצוניים שלה?

ניתוח הנעצר בנקודה זו, הריהו ניתוח עקר מעיקרו. הוא נותן תמונה נאמנה של מבנה צמרת המדינה, אך אינו מגלה את הסיבות שיצרו מבנה זה.

אם מותר לחזור לתמונה המקורית: הכלב הבחין בזרוע המחזיקה במקל. אולם הוא לא הבחין עדיין בעובדה שהזרוע היא רק חלק קטן, ולא חשוב ביותר, של גוף האדון. הוא לא הגיע ללב, למות, למרכז-העצבים של הגוף.

אנו, נוח מאד להיעצר כאן. כי כל הי ממשך בדרכו, יצטרך להתגש בשורה ארו

הרע שבמשטר. רבים מסכימים כיום כי אי-אפשר לסלק את השחיתות כל עוד בנויה המדינה על מערכה מסועפת של מענקים ושנור.

במדינה רגילה, בנוי המשק הלאומי על העבודה היוצרת של בניה. האדם יוצר נכסים, או מספק שרותים מועילים. ככל שהוא מרבה לייצר נכסים או לספק שרותים, כן גדל עושרו.

המדינה גובה חלק מן העושר הזה כדי

אחת התופעות המשעשעות ביותר בחיי יום-יום היא הגבתו של כלב הי מוכה במקל. משום מה אין הכלב מעלה על דעתו שהמקל הוא רק מכשיר בידי האדם המחזיק בו. נדמה לו כי שורש הרע במקל עצמו.

לכן מנסה הכלב לתפוס את המקל בשינוי ולהוציאו מידי האדון. כשהוא מצליח בואת, הוא יכול להשקיע שעות בהענשת המקל. הוא זורק אותו על הארץ, גוגס בו, מרכסם בו. אם הוא כלב תקיף וחזק, הוא יכול אפילו לשבור את המקל.

לרוע מזלו של הכלב, זוהי מדינה יות בלתי-יעילה. כי האדון יכול תמיד לגשת אל העץ הקרוב, להרי יריד ממנו ענף ולהפכו למקל חדש. לעולם אין מחסור במקלות.

★ ★ ★

שנים עתה חוגים ואנשים רבים במ דינה העוסקים ברצינות רבה במלחמה בשחיתות. כל הכבוד להם. הם עושים זאת תוך סיכון רציני של עצמם, כי האנשים המושחתים חזקים הרבה יותר מהם. לעתים קרובות הם גם מצליחים לשבור את אחד האנשים המושחתים. לפחות מבחינה ציבורית.

אולם כל המערכה הזאת נראית, איך ש הוא, בלתי-מספקת. מספר האנשים המושח חתים בצמרת המדינה ומוסדותיה אינו פוחת כלל. להיפך, ישנה הרגשה מבוססת כי הי מחלה מתפשטת והולכת. אנשים, ששחיתותם נתגלתה לציבור בכל מערומה, נשארו ב תפקידיהם הרמים. ובמקום אלה שולקו, באו אנשים גרועים עוד יותר.

יתר על כן, בכמה שטחים ירדה המלחמה בעל כורחה לרמה נמוכה מאד. תוך כדי התגוששות הצליחו נושאי השחיתות לחבק את יריביהם ולהתגלגל עםם בבזק. מה ושם לבש המאבק צורה של החלפת השמצות אישיות מן הסוג הרווחה ביותר.

זהו נצחון של האנשים המושח חתים. שהרי אם יצליחו להחריר בציבור את ההרגשה שהכל מושח חת, הכל מגעיל והכל מפרושה, תהיה זאת ההצדקה המושלמת לכל מעשיהם. כמו תרנגול העומד על ערימה של אשפה, הם יעמדו כפיסגת ההצלחה.

★ ★ ★

כי עוד מתנחלת המלחמה בשחיתות נגד פרטים, סופה להשקיע ברפש הסובב את המושחתים. ישנה רק דרך אחת בה יכול הלוחם בשחיתות להימנע מגורל עגום זה. לראות את המלחמה בשחיתות במקומה הי נכון — כחלק אחד בלבד של מאבק זרבה יותר מקיף ורחב.

תחת לכרסם במקל השחיתות, עליו לשאול את עצמו: מי מזויק במקל הזה?

כי השחיתות האישית אינה תופעה מקרית. בכל ציבור יש גנבים. אך אם הגנבים מש תלטים על מנגנונים שלמים, ואם מכזירי השלטון של המדינה עומדים לרשותם, מגי נים עליהם, שוב אין זה מצב רגיל. זהו מצב המוכיח כי משהו רקוב בממלכה. והי שאלה שהלוחם בשחיתות חייב לשאול את עצמו היא: מהו שורש הרקוב?

לקראת בירור השאלה הזאת חייבים להי יות מכוונים כל המאמצים. רק במסגרת זו יש ערך — ואננם יש ערך — בגילויי שחיתות בודדים, במשפטים גדולים, במכ ערכות של חקר.

★ ★ ★

מה ושם כבר החלה מתגבשה תשובה מסוימת לשאלה. נאמר: לא חברי הי משטר אשמים בשחיתות, אלא המשטר עצמו. מה ושם גם החל כבר הנסיון לגדיר את